

Lời giải đề thi môn Phương pháp tính
 Học kỳ 1, mã môn HMO2201
 Số tín chỉ: 3, Thời gian làm bài 60 phút

Đề số 1

Câu 1: (5 điểm)

Tìm nghiệm lớn nhất của phương trình với sai số 10^{-5} :

$$y = \ln(x) + x^2 - 2$$

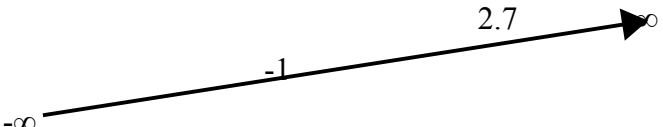
Giải:

hàm y không xác định tại $x=0$.

$$\frac{dy}{dx} = 2x + \frac{1}{x} \quad (1 \text{ điểm})$$

$$\frac{dy}{dx} > 0 \quad \forall x$$

Bảng biến thiên: (1 điểm)

x		0	1	2	∞
y'	x		+	+	+
y	x				
	x				
	x				

Cách 1): Sử dụng phương pháp tiếp tuyến (Newton):

buoc	x0	f(x0)	f'(x0)	f(x0)/f'(x0)	sai so
1	1	-1	2,999995000	-0,3333339	0,4
2	1,333333889	0,06546175	3,416665069	0,01915955	0,02
3	1,314174344	0,000262799	3,389282871	7,753822e-05	8e-05
4	1,314096806	4,282195e-09	3,389172467	1,263493e-09	2e-09

Nghiệm là: $1,314096804 \pm 2e-09$

Cách 2: sử dụng phương pháp dây cung:

buoc	a	x	b	f(a)	f(x)	f(b)	ss
1	1	1,2707718	2,0000000	-1	-0,14551	2,6931472	0,3
2	1,2707718	1,3081533	2,0000000	-0,14551	-0,020119	2,6931472	0,04
3	1,3081533	1,3132832	2,0000000	-0,020119	-0,0027568	2,6931472	0,006
4	1,3132832	1,3139855	2,0000000	-0,0027568	-0,00037729	2,6931472	0,0008

5	1,3139855	1,3140816	2,0000000	-0,00037729	-5,1626e-05	2,6931472	0,0001
6	1,3140816	1,3140947	2,0000000	-5,1626e-05	-7,064e-06	2,6931472	2e-05
7	1,3140947	1,3140965	2,0000000	-7,064e-06	-9,6657e-07	2,6931472	2e-06

Nghiem la: $1,314097 \pm 2e-06$

Cách 3) Sử dụng phương pháp chia đôi:

buoc	dau	giua	cuoi	f(dau)	f(giua)	sai so
1	1	1,5000000	2,0000000	-1	0,65547	0,5
2	1	1,2500000	1,5000000	-1	-0,21436	0,25
3	1,2500000	1,3750000	1,5000000	-0,21436	0,20908	0,125
4	1,2500000	1,3125000	1,3750000	-0,21436	-0,00541	0,0625
5	1,3125000	1,3437500	1,3750000	-0,00541	0,10113	0,03125
6	1,3125000	1,3281250	1,3437500	-0,00541	0,047684	0,015625
7	1,3125000	1,3203125	1,3281250	-0,00541	0,021094	0,0078125
8	1,3125000	1,3164062	1,3203125	-0,00541	0,0078309	0,0039062
9	1,3125000	1,3144531	1,3164062	-0,00541	0,0012077	0,0019531
10	1,3125000	1,3134766	1,3144531	-0,00541	-0,0021018	0,00097656
11	1,3134766	1,3139648	1,3144531	-0,0021018	-0,00044722	0,00048828
12	1,3139648	1,3142090	1,3144531	-0,00044722	0,00038021	0,00024414
13	1,3139648	1,3140869	1,3142090	-0,00044722	-3,352e-05	0,00012207
14	1,3140869	1,3141479	1,3142090	-3,352e-05	0,00017334	6,1035e-05
15	1,3140869	1,3141174	1,3141479	-3,352e-05	6,991e-05	3,0518e-05
16	1,3140869	1,3141022	1,3141174	-3,352e-05	1,8195e-05	1,5259e-05
16	1,3140869	1,3140945	1,3141022	---	---	7,6294e-06

Nghiem la: $1,314095 \pm 0,000008$

Câu 2: (5 Điểm)

Tính giá trị tại các điểm (1:0.1:2) của hàm y sau bằng phương pháp Runge-Kurta bậc 2:

$$\frac{dy}{dx} = x + x \cos(x) + \frac{2}{x} + \frac{y}{x}$$

$$\text{Cho: } y|_{x=1} = -0.16$$

Giải:

Phương pháp Runge-Kurta bậc 2:

$$k_1 = f(x_0, y_0)$$

$$\text{có: } k_2 = f(x_0 + h, y_0 + h k_1)$$

$$y_1 = y_0 + h \frac{(k_1 + k_2)}{2}$$

Ta có bảng sau:

-----					
x0	h	k1=f(x0,y0)	k2=f(x0+h,y0+h*k1)	y1=y0+h*(k1+k2)/2	

1,00000	0,1	3,38177	3,58045	0,18958	
1,10000	0,1	3,58949	3,75861	0,55699	
1,20000	0,1	3,76565	3,90433	0,94049	
1,30000	0,1	3,90966	4,01756	1,33685	
1,40000	0,1	4,02142	4,09876	1,74286	
1,50000	0,1	4,10134	4,14890	2,15537	
1,60000	0,1	4,15039	4,16944	2,57136	
1,70000	0,1	4,17000	4,16235	2,98798	
1,80000	0,1	4,16213	4,13006	3,40259	
1,90000	0,1	4,12922	4,07546	3,81282	

Theo bảng này có 10 hàng, mỗi hàng 0.5 điểm, tổng cộng 5 điểm.

Lời giải đề thi môn Phương pháp tính
 Học kỳ 1, mã môn HMO2201
 Số tín chỉ: 3, Thời gian làm bài 60 phút

Đề số 2

Câu 1: (5 điểm)

Tìm nghiệm của phương trình sau với sai số 10^{-5} :

$$y = 3x + \sin(x) - 1$$

Giải:

$$\frac{dy}{dx} = \cos(x) + 3$$

(1 điểm)

$$\frac{dy}{dx} > 0 \text{ với mọi } x$$

Bảng biến thiên: (1 điểm)

x	$-\infty$	0	1	∞
y'	+			
y	$-\infty$	-1	3	∞

Sử dụng một trong 3 cách sau.

Cách 1): Sử dụng phương pháp tiếp tuyến (Newton):

buoc	x0	f(x0)	f'(x0)	f(x0)/f'(x0)	sai so
1	0	-1	4,000000000	-0,25	0,3
2	0,25	-0,002596041	3,968912731	-0,0006540937	0,0007
3	0,2506541	-5,317199e-08	3,968750392	-1,339766e-08	2e-08

Nghiệm là: $0,25065411 \pm 2e-08$

Cách 2: sử dụng phương pháp dây cung:

buoc	a	x	b	f(a)	f(x)	f(b)	ss
1	0	0,26032	1	-1	0,038338	2,8414710	0,3
2	0	0,25071	0,26032	-1	0,00020389	0,038338	0,01
3	0	0,25065	0,25071	-1	1,0637e-06	0,00020389	6e-05
4	0	0,25065	0,25065	-1	5,5487e-09	1,0637e-06	3e-07

Nghiệm là: $0,2506541 \pm 3e-07$

Cách 3) Sử dụng phương pháp chia đôi:

buoc	dau	giua	cuoi	f(dau)	f(giua)	sai so
1	0	0,5	1	-1	0,97943	0,5
2	0	0,25	0,5	-1	-0,002596	0,25
3	0,25	0,375	0,5	-0,002596	0,49127	0,125
4	0,25	0,3125	0,375	-0,002596	0,24494	0,0625
5	0,25	0,28125	0,3125	-0,002596	0,12131	0,03125
6	0,25	0,26562	0,28125	-0,002596	0,059387	0,015625
7	0,25	0,25781	0,26562	-0,002596	0,028403	0,0078125
8	0,25	0,25391	0,25781	-0,002596	0,012906	0,0039062
9	0,25	0,25195	0,25391	-0,002596	0,0051553	0,0019531
10	0,25	0,25098	0,25195	-0,002596	0,0012797	0,00097656
11	0,25	0,25049	0,25098	-0,002596	-0,00065812	0,00048828
12	0,25049	0,25073	0,25098	-0,00065812	0,00031081	0,00024414
13	0,25049	0,25061	0,25073	-0,00065812	-0,00017365	0,00012207
14	0,25061	0,25067	0,25073	-0,00017365	6,8579e-05	6,1035e-05
15	0,25061	0,25064	0,25067	-0,00017365	-5,2538e-05	3,0518e-05
16	0,25064	0,25066	0,25067	-5,2538e-05	8,0202e-06	1,5259e-05
16	0,25064	0,25065	0,25066	---	---	7,6294e-06

Nghiệm là: $0,250648 \pm 0,000008$

Câu 2: (5 điểm)

Phương pháp điểm giữa:

$$k_1 = f(x_0, y_0)$$

có: $k_2 = f(x_0 + \frac{h}{2}, y_0 + \frac{h}{2} k_1)$ (1 điểm)

$$y_1 = y_0 + h k_2$$

Ta có bảng sau:

x0	h	k1=f(x0,y0)	k2=f(x0+h/2,y0+h/2*k1)	y1=y0+h*k2
1,00000	0,1	1,00000	0,95353	1,09535
1,10000	0,1	0,90913	0,87048	1,18240
1,20000	0,1	0,83340	0,80074	1,26248
1,30000	0,1	0,76932	0,74136	1,33661
1,40000	0,1	0,71438	0,69018	1,40563
1,50000	0,1	0,66678	0,64562	1,47019
1,60000	0,1	0,62512	0,60647	1,53084
1,70000	0,1	0,58836	0,57179	1,58802
1,80000	0,1	0,55568	0,54087	1,64211
1,90000	0,1	0,52645	0,51313	1,69342

Theo bảng này có 10 hàng, mỗi hàng 0.5 điểm, tổng cộng 5 điểm.